

شاخص گذاری موقعیت جاری و گذشته اشیاء متحرک در مجموعه داده‌های بزرگ مقیاس

محمد رضا عباسی فرد^۱، حسن نادری^{۲*}

۱- دانشجوی دکتری دانشکده کامپیوتر، دانشگاه علم و صنعت ایران
۲- استادیار گروه نرم افزار دانشکده کامپیوتر، دانشگاه علم و صنعت ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۹/۰۵ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۱۲/۰۴

چکیده

با افزایش روز افزون سیستم‌های هوشمند حمل و نقل و سرویس‌های مبتنی بر مکان که از داده‌های مکانی-زمانی بهره می‌برند، نیاز به تکنیک‌ها شاخص گذاری جدید برای این داده‌ها افزایش یافته است. این داده‌ها مربوط به زمان گذشته، حال یا آینده اشیاء متحرک هستند که شاخص‌های موجود عموماً امکان شاخص گذاری یکی از این سه زمان را دارند. داشتن شاخصی یکپارچه برای شاخص گذاری همزمان انواع داده‌ها و همچنین پاسخگویی به انواع پرس‌وجوها، یکی از چالش‌های این نوع داده‌ها می‌باشد که امکان کاهش فاصله زمانی بروزسانی شاخص‌ها را داشته باشد. در این مقاله روشی یکپارچه با نام PCPI ارائه شده است که علاوه بر امکان ساخت و نگهداری شاخص‌های مکانی-زمانی در زمان گذشته و حال، به صورت همزمان به ترتیب در دیسک و حافظه اصلی، توانایی پاسخ به انواع پرس‌وجوهای مکانی-زمانی را دارد. با استفاده از این تکنیک، از یک مجموعه منبع مشترک برای پردازش و ساخت شاخص‌ها در دو زمان مختلف استفاده شده و اختلاف فاز زمانی بین دو شاخص را کاهش داده است. در این روش از دو داده ساختار به صورت یکپارچه استفاده شده است. یک داده ساختار در حافظه اصلی برای شاخص گذاری و نگهداری موقعیت جاری اشیاء متحرک، و داده ساختار دوم بر روی دیسک برای داده‌های خط‌سیر اشیاء متحرک که دارای حجم بالایی بوده و امکان نگهداری در حافظه اصلی را ندارند. علاوه بر این، در PCPI از روش‌های تطبیق برنقشه برای حذف اختلالات موجود در داده‌های دریافتی از اشیاء متحرک مانند اختلال حالت ساکن استفاده شده است که باعث افزایش دقت پرس‌وجوها می‌شود. همچنین تاثیر روش‌های کاهش داده بر افزایش سرعت شاخص گذاری، پردازش پرس‌وجو و کاهش اندازه شاخص‌ها در دیسک در مجموعه داده‌های بزرگ، در آزمایش‌ها مورد بررسی قرار گرفت. نتایج و مقایسه‌های انجام شده در آزمایش‌های تجربی، نشان از کارایی بالای این ساختار شاخص گذاری دارد.

کلیدواژه‌ها: ماشین بردار پشتیبان، روش‌های دسته‌جمعی، فضای ویژگی، خود راه‌انداز تصادفی، تلفیق

*نویسنده مکاتبه کننده: تهران، کارگر شمالی، پردیس فنی دانشگاه تهران، دانشکده مهندسی نقشه برداری و فناوری اطلاعات مکانی.

تلفن: ۰۹۳۶۶۱۵۳۶۳۷

۱- مقدمه

در سال‌های اخیر پایگاه داده‌های مکانی-زمانی با تعداد زیادی از اشیاء متحرک مواجه هستند که تغییرات مکانی پیوسته آنها باعث به وجود آمدن حجم زیادی از داده‌های با ارزش شده است. با توجه به پیشرفت‌های زیادی که در ابزارهای آگاه از محل، تکنولوژی‌های موقعیت‌یابی و همچنین ارتباطات بیسیم، به وجود آمده روزانه حجم انبوهی از داده‌های مکانی-زمانی اشیاء متحرک جمع‌آوری و ذخیره می‌شود. به دنبال رشد شدید این نوع داده‌ها، شاهد پیشرفت در سیستم‌های هوشمند حمل و نقل (ITS)^۱ و سرویس‌های مبتنی بر مکان (LBS)^۲ هستیم [۱، ۲ و ۳]. برای مدیریت این حجم از داده‌ها، استفاده از پایگاه داده‌های اشیاء متحرک (MODBs)^۳ ضروری است. از مهمترین انواع داده‌های مکانی-زمانی می‌توان به داده‌های حرکتی و خط‌سیر^۴ اشیاء متحرک که نمایانگر حرکت آن شیء می‌باشند، اشاره داشت که به صورت یک توالی از نقاط سه بعدی (x, y, t) ذخیره می‌شوند: دو بعد مختصات جغرافیایی و یک بعد زمان [۴، ۵، ۶ و ۷]. در کاربردهای مختلف حرکت اشیاء متحرک را می‌توان در سه گروه دسته‌بندی نمود:

۱. حرکت بدون محدودیت، ۲. حرکت محدود شده و ۳. حرکت در شبکه‌های جاده‌ای [۸]. در این مقاله حرکت اشیاء مانند حرکت تاکسی‌ها، اتوبوس‌ها، قطارها و حتی افراد محدود به شبکه‌های جاده‌ای است.

شاخص‌گذاری فراهم آوردن این امکان است که کاربران به صورت هم‌روند و کارآمد بتوانند داده‌های مورد نیاز خود را از پایگاه داده‌های خیلی بزرگ مانند پایگاه داده‌های مکانی-زمانی، بازیابی نموده و زمان ارسال پرس‌وجوها را کاهش دهند. اهمیت تکنیک‌های شاخص‌گذاری از این جهت افزایش می‌یابد که سرعت

رشد حجم داده‌های ذخیره شده به شدت بالا است، به طوری که بهبود نرخ انتقال داده‌ها بین دیسک و حافظه اصلی متناسب با آن رشد نکرده است [۹]. یکی از چالش‌های موجود کاهش فاصله زمانی آماده‌سازی و بروزرسانی داده در حافظه اصلی و دیسک است.

ساختارهای شاخص‌گذاری موجود، برای شاخص‌گذاری انواع داده‌های مکانی-زمانی اشیاء متحرک مانند داده‌های خط‌سیر اشیاء متحرک (که مربوط به زمان گذشته است)، موقعیت جاری و یا موقعیت آینده (پیش‌بینی شده) اشیاء متحرک استفاده می‌شوند [۱۰]. بیشتر این شاخص‌ها فقط برای شاخص‌گذاری داده‌ها در یکی از سه زمان گذشته، حال یا آینده مورد استفاده قرار می‌گیرند. ساختارهایی که برای شاخص‌گذاری دو زمان مختلف به صورت هم‌زمان استفاده می‌شوند، معمولاً بر روی یکی از این زمان‌ها تمرکز می‌کنند و یا تاکید بر روی پرس‌وجوی خاصی دارند. نکته دیگری که باید به آن توجه داشت این است که برخی از این روش‌ها تاکید بر ساخت و نگهداری شاخص در حافظه اصلی دارند، در حالی که برای مجموعه داده‌های بزرگ، ساخت و نگهداری شاخص‌ها در حافظه اصلی مناسب نبوده و باید از روش‌های مبتنی بر دیسک استفاده نمود.

از نوآوری‌های روش ارائه شده در این مقاله ارائه شاخصی جدید برای شاخص‌گذاری و نگهداری داده‌های دو زمان گذشته و حال به صورت هم‌زمان است که قابلیت پاسخگویی به انواع پرس‌وجوها را دارد. نوآوری دیگر این روش، برخلاف روش‌های موجود، استفاده از الگوریتم‌های تطبیق بر نقشه جهت کاهش خطای موجود در داده‌های ورودی است که باعث افزایش دقت پردازش‌ها و در نهایت پرس‌وجوها خواهد شد. همچنین در این روش با استفاده از روش‌های کاهش داده امکان شاخص‌گذاری و نگهداری مجموعه داده‌های بزرگتری را فراهم می‌آورد.

¹ Intelligent Transportation Systems

² Location Based Services

³ Moving Object DataBases

⁴ Trajectory

گذشته، حال و آینده را به صورت بهینه پشتیبانی نمایند. در حال حاضر ساختارهای شاخص گذاری متعددی ارائه شده است، در دسته بندی ارائه شده در [۱۸ و ۱۹]، این ساختارها به چهار دسته تقسیم شده اند که پایه بیشتر این روش ها R-tree [۲۰] و خانواده آن می باشند: ۱. شاخص گذاری داده های زمان گذشته^۲، ۲. شاخص گذاری داده های زمان حال^۳، ۳. شاخص گذاری داده های آینده^۴ و ۴. شاخص گذاری داده های در همه زمان ها (روش عمومی).

برخی از ساختارهای شاخص گذاری مانند 3DR-tree [۲۱ و ۲۲]، TB-tree [۲۳]، STRtree [۲۳]، MV3R-tree [۲۱] و SETI [۷ و ۲۴] برای شاخص گذاری و نگهداری داده های زمان گذشته اشیا متحرک مورد استفاده قرار می گیرند و بر پرس وجوهای مبتنی بر خط سیر تمرکز دارند. برای شاخص گذاری موقعیت جاری اشیا متحرک نیز می توان از ساختارهایی مانند LUGrid [۲۵]، RUM-tree [۲۶] و IMORS [۱۱] استفاده نمود که با توجه به تغییرات زیاد موقعیت جاری اشیا، چالش اصلی این ساختارها حجم بالای بروزرسانی در شاخص های ایجاد شده است. روش های شاخص گذاری نظیر SEB-Tree [۲۷]، SETI [۷ و ۲۴] و 2+3-RTree [۲۲] قابلیت شاخص گذاری داده ها و پاسخگویی به پرس وجوهای مربوط به زمان حال و گذشته را دارند و روش های شاخص گذاری مانند TPR-Tree [۲۰] و TPR*-Tree [۲۸] داده های زمان حال و آینده را شاخص گذاری و نگهداری می کند و به پرس وجوهای مرتبط پاسخ می دهند. برخی از روش ها برای شاخص گذاری پاسخ به پرس وجوهای هر سه زمان گذشته، حال و آینده مناسب هستند. ساختار شاخص گذاری PCFI+[۲۹] که با ترکیب

در این مقاله ساختار شاخص گذاری با نام PCPI^۱ برای داده های مکانی-زمانی اشیا متحرک پیشنهاد شده است. در این روش، داده های موقعیت جاری اشیا متحرک در حافظه اصلی و با اصلاح و بهبود ساختار اولیه IMORS [۱۱] شاخص گذاری و نگهداری می شود. همچنین شاخص های داده های خط سیر بر روی دیسک ایجاد و نگهداری می شود. در PCPI، از یک مجموعه منبع پردازشی، استفاده شده و با استفاده از یک سیستم یکپارچه، مشکلات ارتباط دو ساختار شاخص گذاری را کاهش داده است. همچنین حجم بالای داده ها و اختلالات زیاد موجود در این داده ها باعث کاهش کارایی و کارآمدی اجرای پرس وجوها شده است. تکنیک های رفع نویز، تطبیق برنقشه [۱۲]، ۱۳ و ۱۴ و کاهش داده [۱۵]، ۱۶ و ۱۷ به عنوان پیش پردازش شاخص گذاری در این مقاله پیشنهاد شده و نحوه اعمال و تاثیرگذاری آن بر شاخص گذاری و پردازش پرس وجو بررسی شده است. با استفاده از این ساختار امکان پاسخ به عنوان پرس وجوهای برنامه ها و سیستم های کاربردی فراهم شده است. در ادامه ابتدا خلاصه ای از کارهای انجام شده و مرتبط بررسی می شوند. سپس در بخش سوم ساختار شاخص گذاری PCPI مطرح و همچنین نحوه انجام پیش پردازش بررسی می گردد. در بخش چهارم نتایج حاصل از آزمایش های انجام شده مورد ارزیابی و بحث قرار می گیرد. در نهایت در بخش پنجم جمع بندی از روش پیشنهادی و نتایج حاصله ارائه می شود.

۲- کارهای مرتبط

در پایگاه داده های اشیا متحرک، ایده آل این است که ساختارهای شاخص گذاری کارآمدی استفاده شود که علاوه بر قابلیت پشتیبانی از مجموعه داده های بزرگ که شامل تعداد بالای اشیا متحرک و تعداد زیادی خط سیر است، موقعیت اشیا متحرک در هر سه زمان

² Indexing the past data

³ Indexing the current data

⁴ Indexing the future data

¹ Past and Current Position Indexing

بالا، بر روی دیسک شاخص گذاری و نگهداری می‌شود. ارتباط این دویبخش به کمک یک بافر به گونه‌ای برقرار می‌شود که وقتی موقعیت اشیاء متحرک تغییر می‌کند، امکان دسترسی سریع به داده‌های خط‌سیر آن شیء فراهم شود و بروزرسانی در خط‌سیر نیز در کمترین زمان انجام شود. در این روش با انجام پیش‌پردازش بر روی داده‌ها، کیفیت داده‌ها افزایش یافته و در نتیجه دقت پاسخ پرس‌وجوها بالا می‌رود. در روش PCPI داده‌های خام اشیاء متحرک، به دو روش وارد سیستم می‌شوند. بخشی از این داده‌ها که موقعیت جاری اشیاء متحرک را نشان می‌دهند، به صورت آنلاین توسط دستگاه‌های آگاه از محل، جمع‌آوری و سپس با استفاده از روش PCPI شاخص گذاری می‌گردند. داده‌های خط‌سیر اشیاء متحرک که قبلاً توسط این دستگاه‌ها، جمع‌آوری شده و در مجموعه داده‌های مختلف نگهداری می‌شوند، به صورت آفلاین و دسته‌ای دریافت و سپس شاخص گذاری می‌گردند.

۳-۱- روش شاخص گذاری PCPI

همانگونه که در شکل (۱) مشاهده می‌شود، روش PCPI در دو بخش شاخص گذاری را انجام می‌دهد. در نتیجه می‌توان داده‌های دریافتی را به دودسته تقسیم کرد: ۱. موقعیت جاری اشیاء متحرک (زمان حال)، که شاخص این داده‌ها در حافظه اصلی ایجاد و نگهداری می‌شود و در شکل با عنوان M-Index مشخص شده است. ۲. داده‌های خط‌سیر اشیاء متحرک (زمان گذشته)، که شاخص این داده‌ها بر روی دیسک ایجاد و نگهداری می‌شود و این بخش در شکل با عنوان D-Index مشخص شده است. این داده‌ها را می‌توان به صورت گروهی^۱ از مجموعه داده‌های مختلف دریافت نمود و یا به صورت جریانی از نقاط، که پس از بروزرسانی موقعیت جاری اشیاء متحرک، موقعیت قبلی

دو شاخص SETI [۷] و [۲۴] بر روی دیسک و TPR*-Tree [۲۸] بر روی حافظه اصلی، ایجاد شده است. روش PPF که شامل 2D-R*-tree، تعدادی 1D-R*-tree و یک داده ساختار درهم‌سازی می‌باشد، علاوه بر شاخص گذاری داده‌ها و پاسخ به پرس‌وجوهای خط‌سیر اشیاء در شبکه‌های جاده‌ای، مکانیسم مناسبی جهت بروزرسانی‌های موقعیت جاری اشیاء متحرک و پاسخ به پرس‌وجوهای زمان حال ارائه داده و از پرس‌وجوهای پیش‌بینی خط‌سیر نیز پشتیبانی می‌کند [۸]. ساختار BB^x برای شاخص گذاری موقعیت اشیاء متحرک در هر لحظه با استفاده از یک تابع خطی از زمان استفاده می‌شود و برای ذخیره موقعیت اشیاء متحرک از مجموعه‌ای از B⁺-Tree ها استفاده می‌کند [۱۰]. همچنین در منبع [۹] ساختار شاخص گذاری RPPF-tree ارائه شده که با استفاده از ساختار TPR-Tree شاخص گذاری موقعیت اشیاء متحرک رادر سه زمان گذشته و حال و آینده انجام می‌دهد.

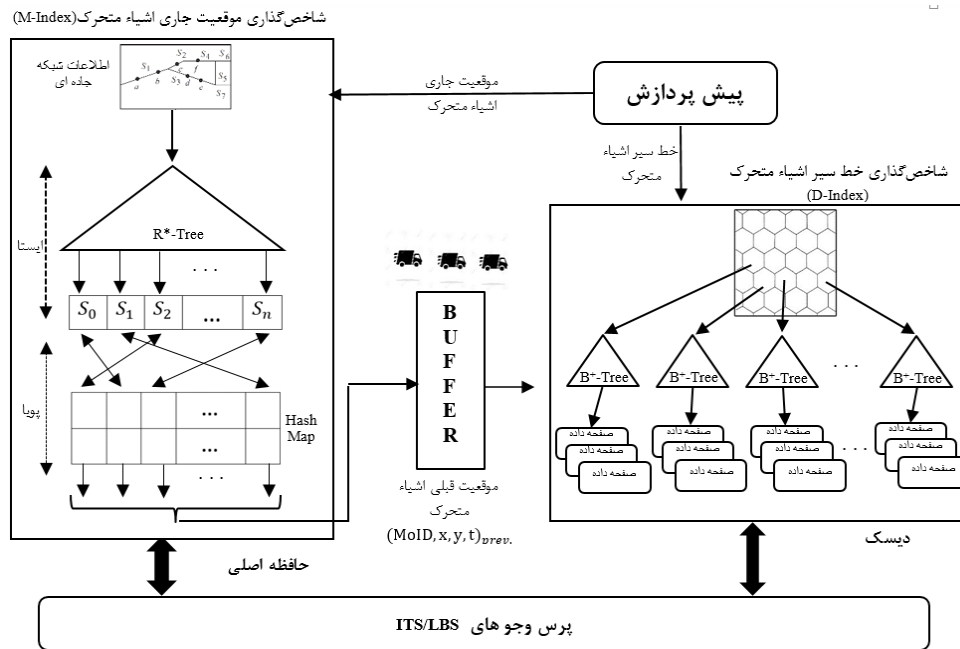
۳-۲ روش پیشنهادی

حجم بالای داده‌های مکانی-زمانی و همچنین تغییرات فراوان موقعیت اشیاء متحرک در طول زمان، از چالش‌های روش‌های شاخص گذاری می‌باشد. این تغییرات نیاز به حجم بالایی از بروزرسانی‌ها دارند. در نقطه مقابل، تغییرات در داده‌های خط‌سیر اشیاء متحرک، بسیار اندک است. برای شاخص گذاری و پاسخ به پرس‌وجوهای این نوع داده‌ها نیاز به منابع پردازشی مستقل از هم می‌باشد. از چالش‌های دیگر در ترکیب دو ساختار شاخص گذاری زمان حال و گذشته، اختلاف سرعت دو ساختار می‌باشد. روش شاخص گذاری PCPI که در این مقاله پیشنهاد شده است، توانایی شاخص گذاری و نگهداری داده‌های مکانی-زمانی اشیاء متحرک را در زمان گذشته و حال، به صورت همزمان دارد. در روش PCPI، داده‌های موقعیت جاری در حافظه اصلی شاخص گذاری و نگهداری می‌شود ولی داده‌های خط‌سیر به دلیل حجم

¹ batch

دریافت کرد.

آن را برای شاخص‌گذاری به صورت مرحله به مرحله

شکل ۱: ساختار شاخص‌گذاری PCPI

منطبق بر شبکه تبدیل می‌شوند. همانطور که در بخش M-Index شکل (۱) مشخص است، اشیاء متحرک در این مرحله با کمک سگمنت‌های موجود در شبکه جاده‌ای^۱ شاخص‌گذاری می‌شوند. سگمنت به قسمتی از جاده گفته می‌شود که با قسمت‌های دیگر جاده اشتراک نداشته باشد به عبارت دیگر قسمت‌هایی از جاده که می‌توان آنها را به صورت یک افراز تقسیم کرد. برای این منظور از دو ساختار R*-Tree و Hash Map استفاده شده است، در بخش ایستا، فقط یک R*-Tree برای سگمنت‌های شبکه جاده‌ای ساخته می‌شود. این سگمنت‌ها به کمک برگ‌های R*-Tree قابل دسترسی هستند. در این بخش R*-Tree مشابه دیگر R*-Tree ها استفاده می‌شود، با این تفاوت که به جای نقاط یا چند ضلعی‌ها، عناصر آن سگمنت‌های شبکه جاده‌ای هستند. در بخش پویا، داده‌ساختار Hash قرار دارد که شامل یک لیست از داده‌های اشیاء متحرکی است که در هر سگمنت

۳-۱-۱- شاخص‌گذاری موقعیت جاری اشیاء متحرک

یکی از ویژگی‌های اصلی شاخص‌گذاری موقعیت جاری اشیاء متحرک، بروزسانی‌های تکراری و زیاد است که به‌عنوان یک چالش مهم در پایگاه داده‌های مکانی-زمانی و برنامه‌های کاربردی محسوب می‌شود. ساختار پیشنهادی با استفاده از جداسازی شاخص داده‌های ثابت و متغیر، به‌روزرسانی موقعیت جاری اشیاء را بهبود داده است. باید به این نکته توجه داشت که این ساختار برای شبکه‌های جاده‌ای مناسب است. این مرحله از PCPI دارای دو بخش ایستا و پویا است که شاخص‌گذاری هر دو بخش در حافظه اصلی انجام می‌شود. بخش ایستا بدون توجه به بروزسانی‌ها بدون تغییر و ثابت بوده و بخش پویا به‌صورت مستقیم با سربار بروزسانی در ارتباط است. در اینجا سعی در حداکثر کردن بخش ایستا و کمینه ساختن بخش پویا است که باعث کاهش تعداد بروزسانی‌ها و در نتیجه افزایش کارایی خواهد شد. داده‌های دریافتی، در مرحله پیش‌پردازش به داده‌های

¹ Road Network

۳-۱-۲- شاخص گذاری خطسیر اشیاء متحرک

مجموعه داده‌هایی که حاوی خطسیر اشیاء متحرک است، به صورت گروهی دریافت و پس از انجام فرآیند پیش‌پردازش، شاخص گذاری می‌شود. علاوه بر آن، اطلاعات مربوط به نقاط جاری اشیاء متحرک در بخش M-Index، پس از تغییر موقعیت شیء و بروزرسانی آن، باید به ادامه خطسیر اشیاء در بخش D-Index اضافه شود. برای این منظور و برای کاهش تعداد دسترسی‌ها به دیسک و افزایش سرعت شاخص گذاری، اطلاعات موقعیت مکانی-زمانی قبلی، به صورت جریانی از نقاط و مرحله به مرحله در بافر تعریف شده نگهداری و پس از پر شدن بافر به صورت گروهی در بخش D-Index شاخص خطسیر مربوطه را یافته و آن را بروزرسانی می‌کند. ساختارهای شاخص متعددی برای اطلاعات فضایی پیشنهاد شده است. یکی از روش‌های معمول، دسته‌بندی نمودن اشیا برحسب موقعیت مکانی آنها، تقسیم فضای داده و ذخیره‌سازی دسته‌های ایجاد شده به عنوان صفحات در رسانه‌ی ذخیره‌سازی فیزیکی، می‌باشد [۳۰]. همانطور که در بخش D-Index شکل (۱) مشخص شده است، در روش PCPI برای شاخص گذاری خطسیرها از ساختار اصلاح شده SETI استفاده شده است [۳۱]. این ساختار برای شاخص گذاری خطسیرها در زمان گذشته مورد استفاده قرار می‌گیرد. به دلیل وجود تفاوت‌های اساسی بین ویژگی‌های ابعاد فضایی با بعد زمان، در این ساختار، شاخص گذاری ابعاد فضایی و زمانی از هم جدا می‌شود. با بررسی داده‌های خطسیر می‌توان دریافت که کران‌های ابعاد فضایی در طول زمان تغییرات بسیار کمی دارند. در حالی که بعد زمان به طور دائم در حال افزایش است. به دلیل اینکه ابعاد فضایی دارای تغییرات کمی هستند، این روش به صورت منطقی محدوده فضا را به سلول‌های شش ضلعی استاتیک و بدون همپوشانی تقسیم می‌کند. هر کدام از سلول‌ها تنها حاوی سگمنت‌هایی هستند که به طور کامل در داخل آن

قرار دارند. کلید Hash استفاده شده، ID متناسب با آن می‌باشد. هر سگمنت به یکی از خانه‌های این Hash اشاره می‌کند که شامل شناسه اشیاء متحرک در آن سگمنت است و با این اشاره‌گر می‌توان اشیاء را از R^* Tree بازیابی نمود. علاوه بر آن داده‌های دیگری مرتبط با اشیاء متحرک نظیر مختصات جغرافیایی، شناسه خطسیر، سرعت و دیگر ویژگی‌های مرتبط با هر شیء متحرک نیز در این ساختار ذخیره می‌شود. با استفاده از این داده ساختار یک ارتباط دو طرفه بین سگمنت‌ها و داده‌های اشیاء متحرک ساخته می‌شود. وقتی که موقعیت یک شیء متحرک تغییر می‌کند، داده‌های موقعیت و مختصات آن شیء در ساختار Hash بروزرسانی می‌شود و اگر سگمنت نیز تغییر کرده باشد، خط ارتباط بین شیء متحرک و سگمنت مربوطه (اشاره‌گر) نیز بروزرسانی می‌شود، ولی تغییری در بخش ایستا رخ نمی‌دهد. در واقع با جداسازی قسمت ایستا و پویا و محدود کردن بروزرسانی‌ها، تنها به قسمت پویا، باعث افزایش سرعت در بروزرسانی‌ها شده است. بعد از هر به‌روزرسانی موقعیت قبلی اشیاء متحرک برای اضافه شدن به خطسیر آنها و شاخص گذاری به بخش D-Index ارسال می‌شود. برای کاهش تعداد دسترسی‌ها به دیسک، اطلاعات اشیائی که موقعیت آنها تغییر کرده و بروزرسانی شده است و باید به شاخص خطسیر شیء که روی دیسک قرار دارد اضافه شود، به یک بافر با اندازه برابر با نصف اندازه بافر دیسک، منتقل می‌شود. این اطلاعات شامل $(M_{Id}, T_{Id}, x, y, t)$ می‌شود. بطوریکه M_{Id} شناسه شیء متحرک، T_{Id} شناسه خطسیر آن شیء، (x, y) مختصات شیء در شبکه جاده‌ای و t زمان تغییر موقعیت شیء می‌باشد. وقتی این بافر پر شد، اطلاعات آن به بخش D-Index منتقل و در آنجا شاخص گذاری می‌گردد که نحوه شاخص گذاری در بخش بعدی شرح داده شده است.

یافته شده در طی پرس و جوی محدوده‌های^۱، در محدوده‌ی مکانی پرس و جو قرار دارد و در مرحله‌ی بعدی پردازش پرس و جو، نیاز به اعمال گزاره‌ی مکانی بر سگمنت‌های آن صفحات نخواهد بود. در روش‌های شاخص‌گذاری، با افزایش ابعاد، کارآمدی روش‌ها به شدت کاهش می‌یابد. از آنجایی که در PCPI از شاخص یک بعدی استفاده شده است، ساختار شاخص‌گذاری با مشکل چندبعدی بودن مواجه نخواهد شد. همچنین به‌جهت استفاده از شاخص‌های پراکنده سربرار شاخص‌گذاری کمتر شده و کارآمدی درج‌ها بهبود می‌یابد. همچنین در روش شاخص‌گذاری SETI از یک جدول درهم‌سازی برای سرعت بخشیدن به عملیات درج استفاده شده است. این جدول درهم‌سازی، آخرین مکان تمام اشیا متحرک را در حافظه اصلی نگهداری می‌کند که از آن برای افزودن سگمنت‌های جدید به انتهای خط سیرهای موجود استفاده می‌شود. در روش PCPI به جای این جدول درهم‌سازی، از داده‌ساختار Hash موجود در در بخش M-Index استفاده شده است. زیرا این ساختار حاوی موقعیت جاری اشیا است که بعد از بروزرسانی به خط‌سیر هر شیء بر روی دیسک اضافه می‌شود. با این روش علاوه بر دسترسی به آخرین مکان هر خط‌سیر، به سایر اطلاعات هر شیء دسترسی خواهیم داشت.

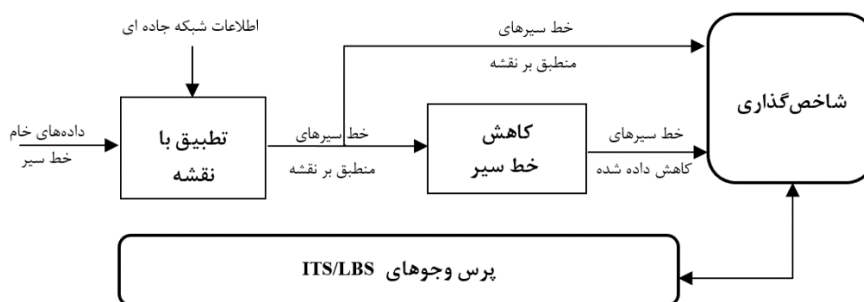
۳-۲- پیش پردازش

قبل از انجام شاخص‌گذاری، فرآیند پیش‌پردازشی بر روی داده‌ها انجام می‌شود که شکل (۲) شمای سطح بالا از فرآیند را نمایش می‌دهد. در این فرآیند از اطلاعات مربوط به شبکه جاده‌ای که به‌عنوان ورودی دریافت می‌شود، ساختار شبکه جاده‌ای تولید شده و سپس با در دست داشتن این ساختار، داده‌های خام خط‌سیر به عنوان ورودی این مرحله برای تحلیل

سلول قرار می‌گیرند. اگر سگمنتی از خط‌سیر به‌صورت کامل درون سلول قرار نگیرد، در مرز بین دو سلول به دو زیر سگمنت تقسیم شده و هر کدام در سلول متناظر درج می‌شوند. هر سگمنت به‌عنوان یک چندتایی در یک صفحه داده‌ای بر روی دیسک ذخیره می‌شود. با این محدودیت که هر صفحه‌ی داده تنها شامل سگمنت‌هایی است که به همان سلول فضایی متعلق هستند. برای هر سلول یک شاخص زمانی پراکنده ساخته می‌شود. به این صورت که به‌ازای هر صفحه داده یک مقدار در شاخص ذخیره می‌شود (به جای آنکه به‌ازای هر سگمنت یک مقدار ذخیره شود). برای ساخت این شاخص، طول عمر هر صفحه داده محاسبه می‌شود. در این حالت برای هر صفحه‌ی داده، یک دوتایی به فرمت “حد پایین طول عمر صفحه‌ی داده و حد بالای صفحه‌ی داده” در درخت ذخیره می‌شود که برای این‌منظور در SETI از درخت R^* برای استفاده می‌شود. بنابراین در اینجا داده‌هایی دوبعدی در درخت ذخیره می‌شوند. اما در روش PCPI به‌جای استفاده از درخت R^* از درخت B^+ برای شاخص‌گذاری بر بعد زمان، استفاده شده است. در این درخت برای هر صفحه‌ی داده، حد پایین طول عمر آن صفحه، در درخت ذخیره می‌شود. این کار در جستجوی داده‌ها خللی را وارد نمی‌کند چراکه داده‌های درون درخت B^+ مرتب‌شده‌اند و عدم وجود حد بالای طول عمر صفحات، برای یافتن صفحات مرتبط با پرس‌وجو، مشکلی را ایجاد نمی‌نماید. علاوه بر آن، به‌جای شاخص‌گذاری بر داده‌های دوتایی، بر داده‌هایی تک‌مقداره شاخص‌گذاری انجام می‌شود و بنابراین با این کار از مشکلات چندتایی بودن مقادیر، پیش‌گیری می‌شود. همچنین زمان جستجو در یک درخت B^+ بسیار کوتاه‌تر از زمان جستجو در دیگر انواع درخت‌هاست. به دلیل مرتب بودن مقادیر در درخت B^+ ، طول عمر اکثر صفحات

¹ Range query

پایگاه داده‌های اشیاء متحرک و تحلیل داده‌های مکانی-زمانی وسایل نقلیه مورد استفاده قرار می‌گیرند، زیاد هستند و تأثیر مستقیم بر عملکرد برنامه‌های کاربردی دارند. در مواردی که داده‌ها دارای خطای بسیار زیادی هستند، می‌توان با استفاده از فیلترهایی نظیر فیلتر کالمان یا فیلتر ذره‌ای، این خطاها را از بین برد. اما در بسیاری از موارد که خطای موردنظر نسبتاً کم می‌باشد، عمل تطبیق بر نقشه می‌تواند راهگشا باشد.

شکل ۲: فرآیند پیش پردازش

هدف روش‌ها کاهش داده، کاهش سربار ارتباطاتی و ذخیره‌سازی و افزایش سرعت پرس‌وجوهای مکانی-زمانی است. البته به شرط اینکه دقت داده‌های کاهش یافته در حد قابل قبولی باشد. در نتیجه در صورت نیاز به کاهش داده، قبل از مرحله شاخص گذاری، با بهره‌گیری از خوشه‌بندی خط‌سیرها اقدام به کاهش داده می‌شود. پس از انجام عمل خوشه‌بندی، مجموعه‌ای از دنباله‌های یال‌های شبکه جاده‌ای به‌عنوان نماینده هر خوشه به‌دست می‌آیند. با استفاده از اطلاعات استخراج شده از این نماینده‌ها، عمل کاهش داده بر روی خط‌سیرهای منطق بر نقشه انجام می‌شود. برای این منظور، با در دست داشتن خوشه‌های کشف شده، ابتدا نیاز است که بخش‌هایی از هر خط‌سیر که منطق بر بخش‌هایی از خوشه‌ها می‌باشند، شناسایی شوند. سپس با خواندن نقاط هر خط‌سیر، یک دنباله از یال‌های پیموده شده در طی خط‌سیر جاری ایجاد می‌شود. در ادامه زیردنباله‌های مختلف این دنباله در مجموعه

داده‌های مکانی-زمانی در محیط شبکه جاده‌ای، به داده‌های منطق بر شبکه تبدیل می‌شوند. این داده‌ها، به دلیل اختلال حسگر در دستگاه‌های مکان‌یابی، سیگنال ضعیف ماهواره‌ای در فضاهای متراکم شهری و عوامل مختلف دیگر، هیچ‌گاه کاملاً دقیق نیستند و موقعیت اشیاء را با درصدی خطا گزارش می‌کنند که در برخی موارد این خطاها بسیار زیاد (در حد چند صد متر) است. این نوع خطاها که برای انجام پژوهش‌های گوناگون در حوزه

انجام عمل تطبیق بر نقشه در مواردی مانند اختلال حالت ساکن^۱، پل‌های روگذر و راه‌های موازی، مساله بسیار پیچیده‌ایست که تنها با اتکاء به روش‌های معمول هندسی نظیر تطبیق نقطه بر نزدیکترین خیابان قابل حل نیست. می‌توان با بهره‌گیری از ویژگی‌های توپولوژیک گراف شبکه جاده‌ای و روش‌های پیشرفته احتمالاتی نظیر مدل‌های مارکوف و منطق فازی، به دقت قابل قبولی در این زمینه دست یافت. روش‌های پیشرفته برای حل مساله تطبیق نقشه، تلاش می‌کنند تا دنباله‌ای از یال‌های شبکه را بیابند که هم به منحنی ساخته شده از حرکت شیء متحرک نزدیک باشند و هم یک مسیر منطقی در شبکه جاده‌ای را شامل شوند. این روش‌ها همواره تلاش می‌کنند تا توازن بین تطبیق نقطه GPS به نزدیکترین خیابان و تطبیق آن به خیابانی که با در نظر گرفتن نقاط تطبیق یافته قبلی، بامعنی‌تر است، برقرار سازند.

¹ stationary state noise

۱۸۶۷۰ خط‌سیر است که در مجموع دارای ۱,۲۹۲,۹۵۱ نقطه و مجموع طول ۲۴,۸۷۶,۹۷۸ کیلومتر و مدت زمان ۵۰,۱۷۶ ساعت است. از آنجا که تعدادی از این خط‌سیرها خارج از محدوده شبکه جاده‌ای پکن بودند، این خط‌سیرها از مجموعه داده حذف شدند. از طرف دیگر در بخش پیش پردازش، هر کدام از خط‌سیرها که دارای توقف‌های طولانی مدت بودند، مطابق با تعریف خط‌سیر، به عنوان چند خط‌سیر در نظر گرفته شده‌اند. لذا، در آزمایش‌های این پژوهش در مجموع ۳۶۵۶۳ خط‌سیر که شامل ۲۴,۸۱۹,۱۴۵ نقطه است، در این مجموعه داده در نظر گرفته شده است. همچنین در مرحله پیش پردازش با انجام عمل تطبیق بر نقشه بر روی داده‌های خط‌سیر خام موجود در مجموعه داده، به میزان قابل توجهی صحت و کیفیت این داده‌ها افزایش یافته و داده‌ها به یالی که در واقع روی آن در حال حرکت بوده‌اند، منطبق شده‌اند. لازم به یادآوری است که این روش برای داده‌های همه شهرها، از جمله شهرهای ایران نیز قابل استفاده است. اما به دلیل در دسترس نبودن مجموعه داده مناسب در کشور که بتوان برای انجام آزمایش‌ها از آن بهره‌برد، این آزمایش بر روی مجموعه داده Geolife انجام شد.

۴-۱- ارزیابی نتایج بخش کاهش داده

از آنجایی که شاخص‌ها باید بر روی دیسک ایجاد و نگهداری شوند، لذا کاهش حجم مجموعه داده و در نتیجه کاهش حجم شاخص‌ها می‌تواند کارایی روش PCPI را برای شاخص‌گذاری داده‌های زمان گذشته جهت استفاده در برنامه‌های کاربردی مختلف را افزایش دهد. باید به این نکته توجه داشت که برای زمان حال چون فقط یک نقطه داریم کاهش داده معنی ندارد. بیشتر آزمایش‌ها در این پژوهش بر روی هر دو مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده انجام شده است تا تاثیر کاهش داده‌ها بر روی دقت و سرعت نتایج نیز بررسی گردد. حجم مجموعه داده اصلی ۹۷۶ مگابایت

خوشه‌ها را با استفاده از داده ساختار ترای سه‌گانه جستجو^۱ (TST) [۳۲]، جستجو می‌کنیم. ممکن است زیرخط‌سیرهایی از یک خط‌سیر بر قسمت‌هایی از یک خوشه با طول‌های متفاوت منطبق باشد. لذا با یافتن همه انطباق‌ها، در مرحله بعد انطباق‌هایی را انتخاب می‌کنیم که در آخر منجر به بهترین نتیجه از نظر حجم داده‌های نهایی شوند. در نهایت هم با در نظر گرفتن اطلاعات زمانی خط‌سیرها، داده‌های اولیه با اطلاعات خوشه‌ها جایگزین می‌شوند. در این مرحله با بهره‌گیری از درون‌یابی، اطلاعات زمانی خط‌سیرها تخمین زده شده و تنها این اطلاعات ذخیره می‌شوند. خط‌سیرهای تولید شده دارای حجم پایین‌تر و در عین حال حاوی اطلاعات کافی مورد نیاز برنامه‌های کاربردی در مورد حرکت اشیا متحرک هستند. بنابراین پرس‌وجوهای لازم برای برنامه‌های کاربردی مختلف، می‌توانند به‌طور مستقیم بر روی داده‌های کاهش داده شده اعمال گردند. در این مقاله تاثیر کاهش داده بر نتایج به دست آمده نیز بررسی شده است که در ادامه شرح داده شده است.

۴- ارزیابی روش پیشنهادی

در پیاده‌سازی و انجام آزمایش‌ها در روش پیشنهادی، سیستمی با پردازنده اینتل Core i5 3.30 GHz، 8096 MB حافظه اصلی و سیستم عامل ویندوز ۸ استفاده شده است. همچنین برای پیاده‌سازی الگوریتم‌ها از زبان برنامه‌نویسی جاوا استفاده شد. در این پژوهش ارزیابی‌ها و آزمایش‌ها بر روی داده‌های واقعی خط‌سیر Geolife انجام شده‌اند. این مجموعه داده شامل خط‌سیرهای ۱۸۲ کاربر در طول مدت ۵ سال از آوریل ۲۰۰۷ تا اوت ۲۰۱۲ است. این خط‌سیرها، به صورت دنباله‌ای از نقاط مکانی در محدوده شهر پکن ثبت شده‌اند که هر کدام دارای یک مهر زمانی می‌باشند. تعداد خط‌سیرهای این مجموعه

¹ Ternary Search Trie

همچنین برای بررسی تأثیر روش PCPI بر روی زمان اجرای این پرس‌وجوها، زمان لازم برای پردازش آن‌ها، هم بر روی داده‌های اولیه و هم بر روی داده‌های کاهش یافته اندازه‌گیری شد. علاوه بر این، برای هر یک از ۱۰۰۰ پرس‌وجوی انجام‌شده، نسبت عملکرد پرس‌وجو^۱ به صورت نسبت زمان پردازش بر روی مجموعه کاهش یافته به زمان پردازش بر روی مجموعه داده اولیه، محاسبه شد. میانگین زمان لازم برای پرس‌وجوی *WhenAt* و *WhereAt* در شکل (۳-الف) آمده است.

از آنجا که تعداد نقاط مجموعه داده کاهش داده‌شده، بسیار کمتر از داده‌های اولیه است، لذا زمان لازم برای پردازش این پرس‌وجوها، در دو حالت ذکر شده، تفاوت زیادی را نشان می‌دهد. البته مقایسه میانگین این زمان‌ها، نمی‌تواند معیار خوبی برای توصیف میزان بهبود سرعت انجام پرس‌وجوها باشد. از این رو نمودار میانگین نسبت عملکرد پرس‌وجو برای این پرس‌وجوها در شکل (۳-ب) آمده است. همان‌گونه که این شکل نشان می‌دهد، به‌طور میانگین پرس‌وجوی *whereAt* نزدیک به ۲ برابر سریع‌تر شده و پرس‌وجوی *WhenAt* نیز تقریباً ۳ برابر سریع‌تر شده است. یعنی زمان لازم برای پردازش پرس‌وجوی *WhereAt* در داده‌های کاهش داده‌شده، به‌طور میانگین ۵۴ درصد و برای پرس‌وجوی *WhenAt*، ۲۷ درصد زمان لازم برای پردازش این پرس‌وجوها بر روی داده‌های اصلی است. دلیل تفاوت در میزان سریع شدن این دو پرس‌وجو، تفاوت در انجام محاسباتی است که برای پاسخ‌گویی به این پرس‌وجوها مورد نیاز است.

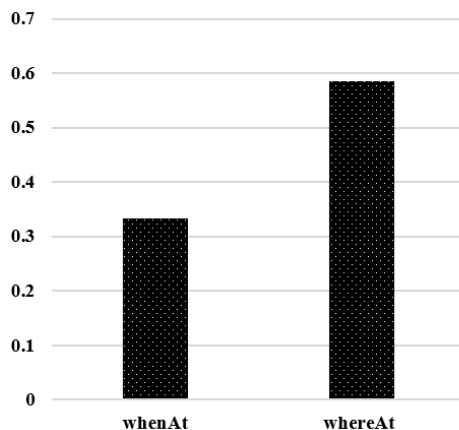
میزان افت دقت نتایج این پرس‌وجوها یعنی حداکثر خطای قابل تحمل توسط برنامه کاربردی برای روش کاهش داده نیز بررسی گردید، با توجه به قضیه‌های اثبات‌شده در [۳۳]، انتخاب این پارامتر، حداکثر خطای پرس‌وجوهای که بر روی

است که می‌توان با انجام عمل کاهش داده و شاخص گذاری مجموعه حاصل، با یک شاخص ۳۷۰ مگابایتی این مجموعه داده را به صورت بهینه در حافظه اصلی نگه داشت. تعداد نقاط مجموعه داده کاهش داده شده برابر با ۲.۸۹۳.۵۴۷ نقطه می‌باشد.

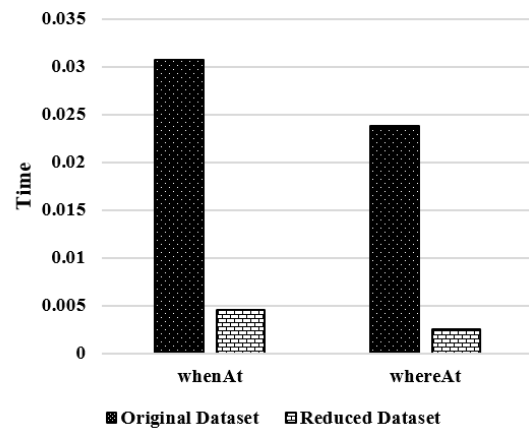
از آنجا که برنامه‌های کاربردی، پرس‌وجوهای مختلفی از سوی کاربران را دریافت و پردازش می‌کنند، لذا برای ارزیابی تأثیر کاهش داده بر روی برنامه‌های کاربردی، چند پرس‌وجوی پرکاربرد در حوزه پایگاه داده‌های اشیاء متحرک برای بررسی انتخاب شدند. نتایج حاصل از اعمال این پرس‌وجوها بر روی داده‌های کاهش یافته می‌بایست مشابه نتایج حاصل از اعمال همان پرس‌وجوها بر روی داده‌های اصلی باشند. یعنی فاصله بین نتیجه حاصل از داده‌های کاهش یافته و نتیجه حاصل از داده‌های اصلی، کمتر از آستانه (ε) قابل قبول باشد (مقدار (ε) در این پژوهش ۱۰ متر می‌باشد). برای این ارزیابی، سه پرس‌وجوی *WhereAt*، *WhenAt* [۳۳] و پرس‌وجوی محدوده‌ای [۸، ۳۳، ۳۴] در نظر گرفته شدند. پرس‌وجوی *WhereAt* برای یافتن مکان خط‌سیر *T* در زمان *t* به کار می‌رود. منظور از مکان خط‌سیر *T* همان مکان شیء متحرکی است که خط‌سیر *T* توسط آن به ثبت رسیده است. در صورتی که این زمان، در مجموعه مهرهای زمانی خط‌سیر موجود باشد، مکان مربوط به آن مهر زمانی برگردانده می‌شود و در غیر این صورت، با یافتن دو مهر زمانی قبل و بعد از زمان *t*، مکان مربوط به زمان *t* از طریق درونیابی، محاسبه می‌شود. پرس‌وجوی *WhenAt* هم با روشی مشابه، زمانی که خط‌سیر *T* در مکان (x,y) بوده است را ارائه می‌دهد [۳۳]. این دو پرس‌وجو برای ارزیابی تأثیر کاهش داده بر روی برنامه‌های کاربردی استفاده می‌شوند. به منظور بررسی تأثیر کاهش داده بر روی دو پرس‌وجوی *WhenAt* و *WhereAt*، ۱۰۰۰ نقطه جغرافیایی و ۱۰۰۰ نقطه زمانی، به صورت تصادفی در محدوده داده‌های مجموعه داده، استخراج و بر روی مجموعه داده‌ها اعمال شدند.

¹ Query Performance Ratio

برای محاسبه خطای پرس‌وجوی *WhereAt* از رابطه (۱) استفاده شده است.

داده‌های کاهش داده‌شده اعمال می‌شوند را نیز ضمانت می‌کند. از این رو انتظار می‌رفت که خطای این پرس‌وجوها نیز همواره پایین‌تر از ϵ باشد.

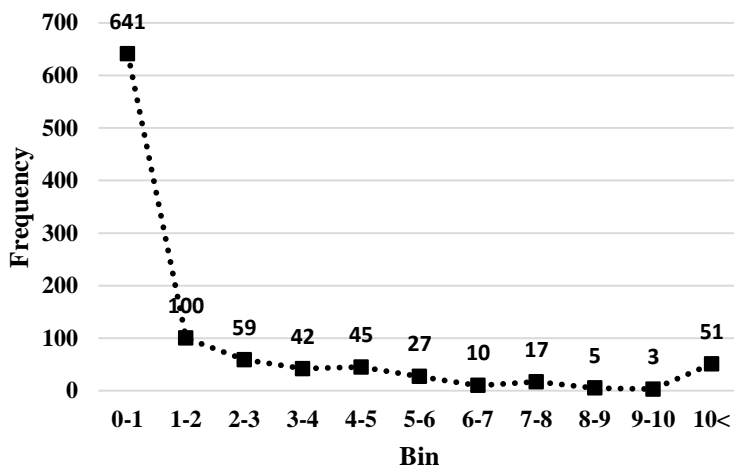
شکل ۳: الف. میانگین زمان لازم برای پرس‌وجوی *WhenAt* و *WhereAt* - ب. میانگین نسبت عملکرد پرس‌وجو

$$\text{رابطه (۱)} \quad \text{distance} = \text{dist}(\text{WhereAt}(T, t), \text{WhereAt}(T', t)) = \text{dist}((x, y), (x', y'))$$

وجود اختلال‌های بسیار زیاد این داده‌ها مانند اختلال حالت ساکن است که با توجه به مزایایی که دارد از این میزان می‌توان چشم‌پوشی کرد.

از نتایج به‌دست آمده از ارزیابی اعمال پرس‌وجوها بر روی مجموعه داده کاهش داده‌شده، با در نظر گرفتن اختلال‌های متعدد در مجموعه داده واقعی، دارای دقت قابل‌قبولی بوده و از لحاظ زمان پردازش پرس‌وجوها بسیار مطلوب می‌باشد. لذا استفاده از مجموعه کاهش داده شده برای انجام پرس‌وجوها در برنامه‌های کاربردی قابل قبول بوده و در نتیجه در بیشتر آزمایش‌ها از این مجموعه داده نیز استفاده شده است.

تابع $\text{dist}()$ در این رابطه فاصله شبکه‌ای را نشان می‌دهد. این رابطه در واقع فاصله بین نقطه بازگردانده شده از پرس‌وجو بر روی خط‌سیر کاهش یافته و نقطه بازگردانده شده از همان پرس‌وجو بر روی خط‌سیر اولیه را محاسبه می‌کند. همین رابطه برای *WhenAt* نیز قابل فرض است. همانطور که در هیستوگرام شکل (۴) مشخص است، میانگین خطاهای ۱۰۰۰ پرس‌وجوی انجام شده کمتر از ϵ (۱۰ متر) می‌باشد (بیش از ۶۰ درصد این خطاها، در محدوده بین ۰ و ۱ می‌باشند) و فقط تعداد ۵۱ پرس‌وجو، یعنی حدود ۵ درصد پرس‌وجوها دارای خطای بالاتر از ϵ بوده است. علت این امر،

شکل ۴: میانگین خطاهای ۱۰۰۰ پرس و جوی انجام شده

به منظور ارزیابی تاثیر حجم مجموعه داده بر روی سرعت شاخص گذاری، آزمایش‌ها بر روی درصد‌های مشخصی از این مجموعه داده، ۱۰، ۲۰، ۳۰، ۴۰، ۵۰ و ۱۰۰ درصد داده‌ها انجام شد. سپس بر روی هر مجموعه از شاخص‌های حاصل، پرس و جوی مورد نظر اعمال گردید. کل زمان مورد نیاز برای بارگذاری کل مجموعه داده ۱۸۱۴۲ ms و همچنین کل زمان مورد نیاز برای بارگذاری سگمنت‌های شبکه جاده‌ای برابر با ۲۳۴ ms است. زمان ساخت شاخص شبکه جاده‌ای نیز برابر با ۲۰۱۳ ms شد. زمان ساخت شاخص برای درصد‌های مختلف از مجموعه داده نیز در شکل (۵) آمده است.

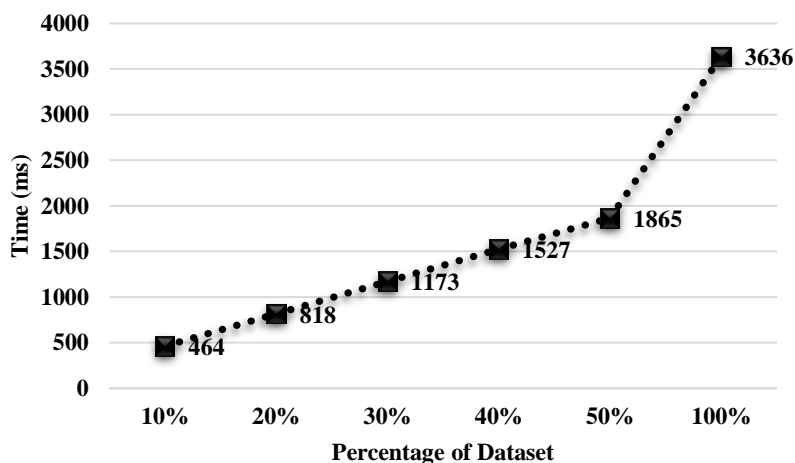
تعداد بروزرسانی‌های انجام شده برای کل مجموعه داده برابر با ۲۴۸۲۸۷۳ می‌باشد. پس از ساخت شاخص‌ها برای ارزیابی بهتر این بخش در برنامه‌های کاربردی، دو پرس و جوی پر کاربرد محدودده‌ای [۸، ۳۳ و ۳۴] و kNN [۳۵، ۳۶ و ۳۷] در حوزه پایگاه داده‌های اشیاء متحرک برای بررسی انتخاب شدند. نتایج حاصل از اعمال این پرس و جوی‌ها بر روی داده‌ها در ادامه آمده است. در آزمایش‌ها هدف یافتن k شیء با کمترین فاصله تا نقطه پرس و جوی مورد نظر در یک لیست غیر مرتب است. برای ارزیابی هرچه بهتر نتایج بدست آمده در پرس و جوی kNN ، مقدار k به تدریج افزایش یافته و ۱،

۴-۲- ارزیابی شاخص گذاری موقعیت جاری اشیاء متحرک

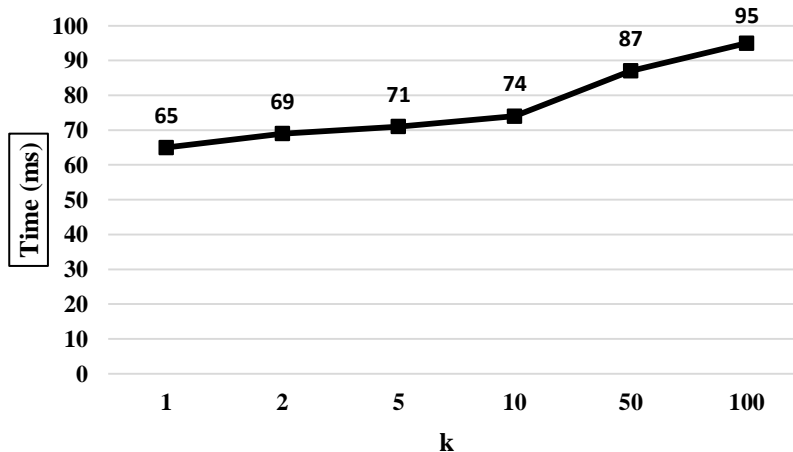
تعداد بالای بروزرسانی‌ها از جمله چالش‌های شاخص گذاری موقعیت جاری اشیاء متحرک می‌باشد. علاوه بر این برای افزایش دقت نتایج پرس و جوی باید موقعیت اشیاء را با نرخ و دقت مناسب دریافت نمود. لذا روش کاهش داده در این بخش تاثیر منفی دارد و به همه نقاط مرتبط با اشیاء متحرک در پردازش‌ها نیاز است. اما انجام عمل تطبیق برنقشه بر روی موقعیت اشیاء، باعث حذف برخی از خطاهای احتمالی و افزایش کیفیت داده‌ها شده است. برای انجام شاخص گذاری نقاط، ابتدا سگمنت‌های شبکه جاده‌ای با استفاده از ساختار R^*-Tree شاخص گذاری می‌شوند. همانطور که قبلاً عنوان شد این ساختار ثابت بوده و تغییر نمی‌کند. اطلاعات مربوط به موقعیت جاری اشیاء متحرک نیز در ساختار $HashMap$ درج و ذخیره می‌شود. همه بروزرسانی‌ها در این ساختار انجام می‌شود. اشاره‌گری دوطرفه بین این ساختار و R^*-Tree وجود دارد که مشخص می‌کند شیء متحرک در کدام سگمنت قرار دارد. با تغییر موقعیت اشیاء فقط کافی است اطلاعات مختصات شیء متحرک در ساختار مورد نظر اصلاح شود و اگر سگمنت شیء متحرک نیز تغییر کرده بود، اشاره‌گر مربوطه نیز بروزرسانی گردد.

در نتایج حاصل که در شکل (۶) آمده است، وقتی که مقدار k برابر ۱ یا ۱۰۰ باشد تفاوت چندانی در زمان اجرای پرس‌وجوی kNN ندارد، در واقع بیشترین زمان لازم در این روش برای ساخت $Heap$ صرف می‌شود.

۲، ۵، ۱۰، ۵۰، ۱۰۰، در نظر گرفته شد. در این پرس‌وجو از $MinHeap$ استفاده شد که هزینه ساخت آن از مرتبه $\theta(n)$ می‌باشد. یافتن k شیء با کمترین فاصله در یک لیست غیر مرتب با استفاده از این روش حداکثر $\theta(n \log n)$ زمان نیاز دارد. علاوه بر این خروجی ایجاد شده نیز مرتب شده است.

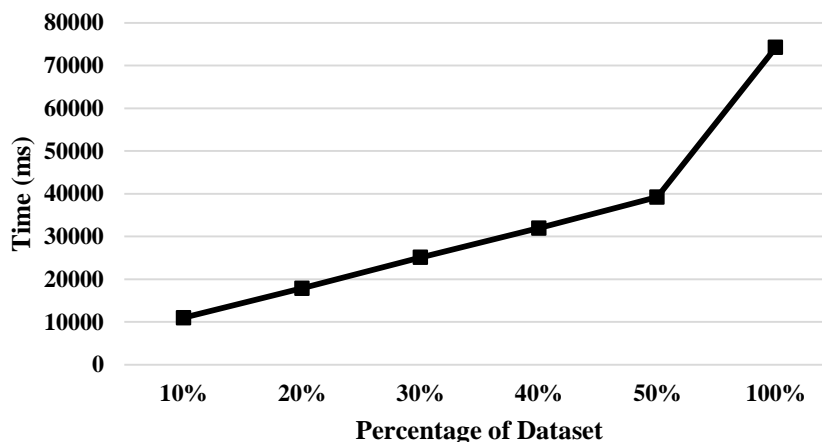
شکل ۵: زمان ساخت شاخص برای درصد‌های مختلف مجموعه داده

شکل ۶: زمان اجرای پرس‌وجوی kNN برای k های مختلف

انجام شده است. این آزمایش‌ها بر روی درصد‌های مختلفی از مجموعه داده تکرار شده و تاثیر این موضوع نیز مورد بررسی قرار گرفت. که نتایج حاصل در شکل (۷) آمده است.

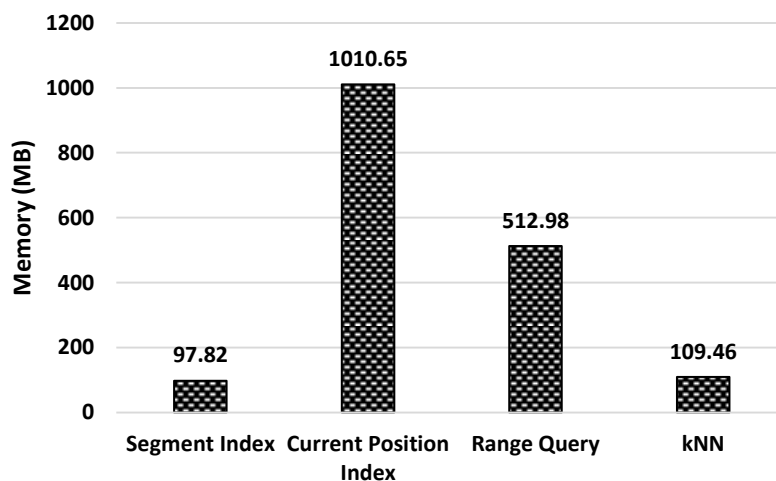
همچنین به منظور بررسی تاثیر روش پیشنهادی بر روی پرس‌وجوی محدوده‌ای، ۱۰۰۰ پرس‌وجو به صورت تصادفی در محدوده داده‌های مجموعه داده استخراج شده و آزمایش‌ها بر روی این پرس‌وجوها

شکل ۷: زمان انجام پرس و جوی محدوده‌ای

شبکه جاده‌ای، موقعیت جاری اشیاء متحرک و همچنین پرس و جویهای انجام شده را نمایش می‌دهد. همانطور که در این شکل مشخص شده است، بیشترین حافظه‌ای مصرفی برای شاخص‌گذاری موقعیت جاری اشیاء است که اطلاعات شاخص همه اشیاء و شاخص شبکه جاده‌ای در حافظه قرار می‌گیرند.

از آنجایی که این شاخص‌ها در حافظه اصلی ایجاد و نگهداری می‌شود علاوه بر زمان، میزان حافظه مصرفی نیز دارای اهمیت می‌باشد. لذا بعد از اجرای هر مرحله، از تکنیک *Garbage Collector* استفاده شده تا فضای استفاده شده به صورت دقیق محاسبه شود. شکل (۸) حداکثر حافظه مصرفی برای مرحله شاخص‌گذاری

شکل ۸: میزان حافظه مصرفی در فرآیند شاخص‌گذاری و انجام پرس و جویها

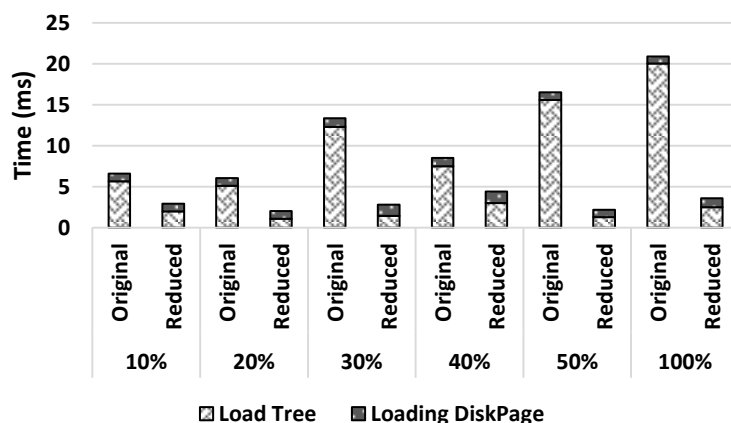
این شاخص بر روی دیسک ساخته و نگهداری می‌شود برای بهره بیشتر، در قسمت شاخص‌های زمانی پراکنده از B^+ -Tree به جای R^* -Tree استفاده شده است. همچنین برای نگهداری آخرین مکان هر خط‌سیر در حافظه اصلی، بجای جدول درهم‌سازی مجزأ،

۳-۴- ارزیابی شاخص‌گذاری خط‌سیر اشیاء متحرک

همان‌طور که در بخش ۳.۱.۲ اشاره شد، در روش PCPI برای شاخص‌گذاری داده‌های خط‌سیر اشیاء متحرک، از شاخص اصلاح شده SETI استفاده شد. از آنجایی که

کاهش حجم داده بر روی دیسک، بسیار قابل توجه است و اگر دقت پاسخ‌ها به انواع پرس‌وجوها قابل قبول باشد، نشان دهنده این خواهد بود که روش کاهش داده برای شاخص‌گذاری داده‌ها در برنامه‌های کاربردی، مناسب و قابل استفاده است. در ادامه نشان خواهیم داد که این روش در پاسخ به انواع پرس‌وجوها نیز دارای دقت قابل قبولی است. از نظر میانگین زمانی برای پاسخ به پرس‌وجوها بیشترین میانگین زمان مربوط به بارگذاری شاخص‌های زمانی است و بارگذاری صفحات داده زمان کمتری را نیاز دارد. این موضوع برای هر دو مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده، در شکل (۹) نمایش داده شده است. همچنین بین میانگین زمانی دو مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده اختلاف قابل توجه وجود دارد که میانگین زمان مورد نیاز مجموعه داده کاهش داده شده در همه حالت‌ها کمتر است.

از داده‌ساختار Hash موجود در قسمت M-Index استفاده شده است. با این روش اطلاعات علاوه بر افزایش سرعت، امکان نگهداری اطلاعات بیشتری نیز فراهم آمده است. آزمایش‌های انجام شده در این بخش بر روی هر دو مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده، انجام شده است. در صورتی که از مجموعه داده کاهش داده شده برای پاسخگویی به پرس‌وجوها استفاده شود، می‌توان این مجموعه داده را با سرعت بسیار بیشتری شاخص‌گذاری کرد. از نظر حجمی که شاخص‌ها بر روی دیسک اشغال می‌کنند در مجموعه داده اصلی 3.29 GB و در مجموعه داده کاهش داده شده برابر با 551 MB می‌باشد. این کل حجم شاخص‌های زمانی و صفحات داده‌ای است که بر روی دیسک ذخیره شده است. البته بخش عمده این حجم را صفحات داده‌ای اشغال می‌کنند و شاخص‌های زمانی حجم بسیار اندکی دارند. این میزان

شکل ۹: میانگین زمان بارگذاری صفحات داده‌ای و شاخص‌های زمانی درصدهای مختلف مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده

کاهش داده شده را نمایش می‌دهد. همانطور که در این جدول مشخص شده این زمان‌ها بسیار کوچک و در حد میکروثانیه و در برخی موارد حتی کوچکتر نیز می‌باشد.

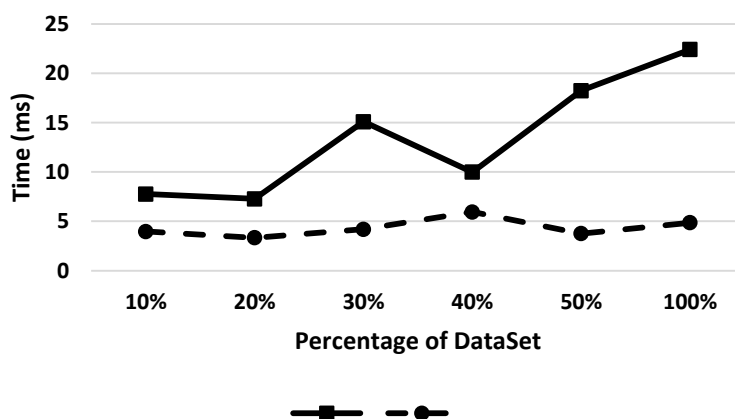
جدول (۱) میانگین زمان ساخت صفحات داده‌ای و همچنین میانگین زمان افزودن به صفحات داده‌ای برای شاخص‌گذاری داده‌ها در هر دو مجموعه داده اصلی و

جدول ۱: میانگین زمان ساخت و افزودن به صفحات داده‌های

ایجاد صفحات داده ای		افزودن به صفحات داده ای		درصد مجموعه داده
اصلی	کاهش داده شده	اصلی	کاهش داده شده	
0.043677696	0.000120351	0.000120351	0.000963391	10%
0.043200126	0.000235849	0.000235849	0.000271481	20%
0.060285753	0.000791766	0.000791766	0.001173021	30%
0.055106195	0.000407914	0.000407914	0.000729927	40%
0.059595634	<0.0001	0.000020351	0.000130582	50%
0.070595812	<0.0001	0.000035849	<0.0001	100%

مجموعه داده کاهش داده شده برابر با ۱۸۸۱۵۷۹ عملیات افزودن سگمنت می‌باشد. همانطور که در شکل مشخص است در مجموعه داده اصلی با افزایش حجم مجموعه داده زمان نیز افزایش یافته ولی در مجموعه داده کاهش داده شده زمان تغییر چندانی ندارد.

همچنین زمان افزودن سگمنت‌ها در درصد‌های مختلف برای هر دو مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده در شکل (۱۰) آمده است. لازم به ذکر است که این زمان برای افزودن همه سگمنت‌ها می‌باشد. این تعداد در کل مجموعه داده اصلی برابر با ۹۶۹۲۹۲۳ عملیات و در

شکل ۱۰: میانگین زمان افزودن سگمنت‌ها به صفحات داده‌ای برای شاخص‌گذاری درصد‌های مختلف مجموعه داده

فوق به جز فاصله زمانی بر روی درصد‌های مختلفی از هر دو مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده تکرار شده است که در ادامه به بررسی نتایج آن خواهیم پرداخت. شکل‌های (۱۱، ۱۲ و ۱۳) به ترتیب میانگین زمان پردازش پرس‌وجوهای پرس‌وجوی محدود‌های، برش زمانی و kNN در هر دو مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده و برای درصد‌های مختلف می‌باشد. همانطور که در شکل‌ها مشخص است در دو پرس‌وجوی محدود‌های و kNN با افزایش حجم مجموعه

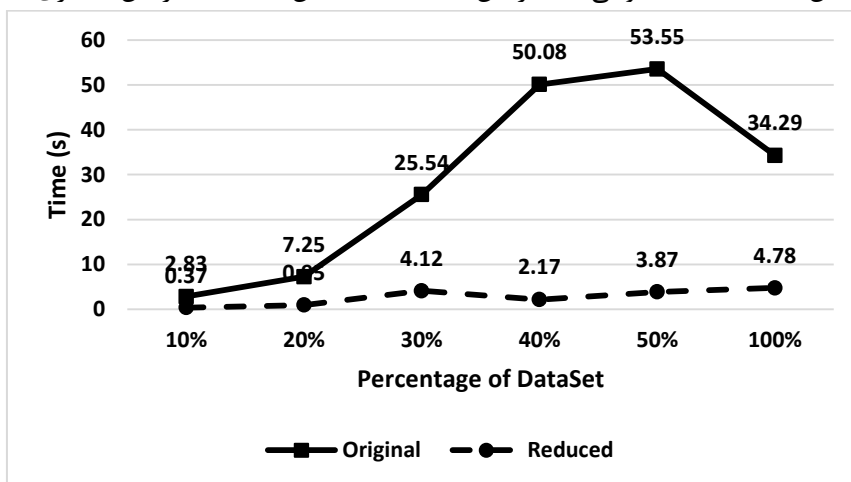
برای بررسی و ارزیابی عملکرد روش شاخص‌گذاری PCPI، از چهار پرس‌وجوی محدود‌های، برش زمانی^۱، kNN و فاصله زمانی^۲ [۲۹، ۳۴] استفاده شد. برای بررسی تاثیر هر یک از این پرس‌وجوها ۱۰۰۰ پرس‌وجو به صورت تصادفی در محدوده داده‌های مجموعه داده استخراج و آزمایش‌ها بر روی آنها انجام شد. این آزمایش‌ها برای پرس‌وجوهای

¹ Time-Slice query

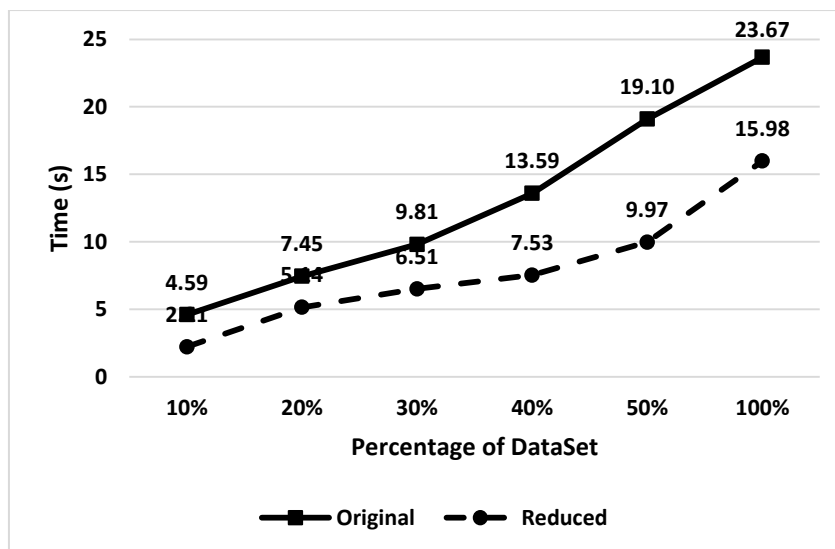
² Time Interval Query

حجم مجموعه داده‌ها، نسبت افزایش زمان پردازش هر دو مجموعه داده تقریباً برابر است. همانطور که در همه این شکل‌ها مشخص شده است در مجموعه داده اصلی با افزایش حجم مجموعه داده زمان نسبت به مجموعه داده کاهش داده شده افزایش بیشتری داشته است.

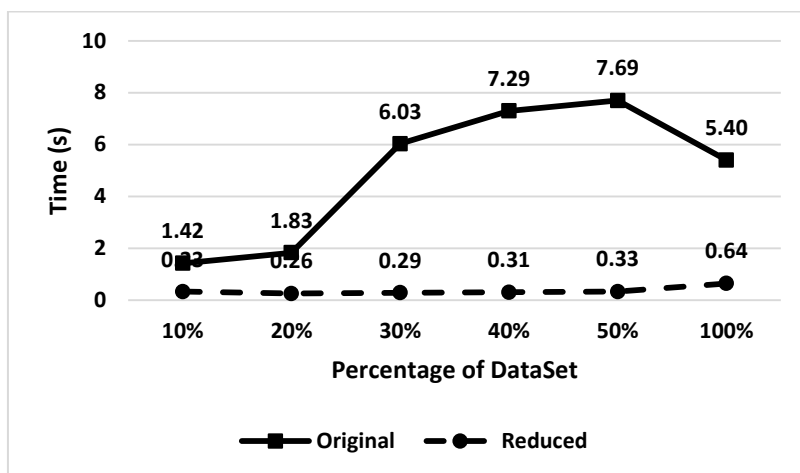
داده زمان پردازش در مجموعه داده اصلی نسبت به مجموعه داده کاهش داده شده افزایش قابل توجه خواهد داشت. اما در پرس‌وجوی برش زمانی به طور کلی زمان پردازش مجموعه داده اصلی بیشتر از مجموعه داده کاهش داده شده است. ولی با افزایش

شکل ۱۱: میانگین زمان پردازش پرس‌وجوی محدوده‌ای

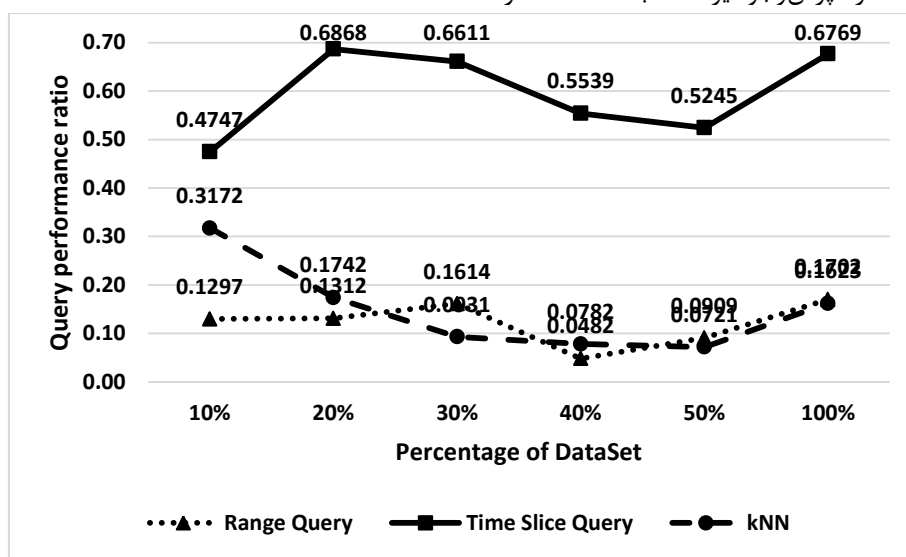

شکل ۱۲: میانگین زمان پردازش پرس‌وجوی برش زمانی

شکل ۱۳: میانگین زمان پردازش پرس وجوی kNN

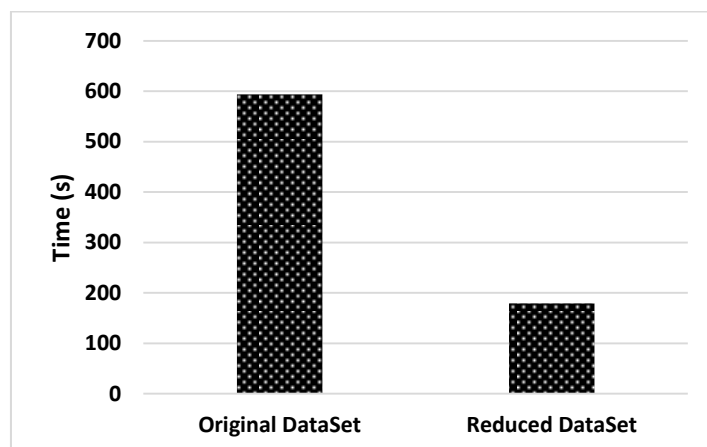
برای بررسی بهتر این موضوع برای هر یک از ۱۰۰۰ پرس وجوی انجام شده در درصدهای مختلف مجموعه داده، نسبت عملکرد پرس وجو نیز محاسبه شد که در شکل (۱۴) نتایج آن برای هر سه پرس وجو ارائه شده است.

شکل ۱۴: نسبت عملکرد پرس وجوی بر روی مجموعه داده اصلی و کاهش یافته شده

آمده است. همچنین دقت پاسخ این پرس وجو در مجموعه داده کاهش داده شده نسبت به مجموعه داده اصلی بیش از ۹۸ درصد بوده است.

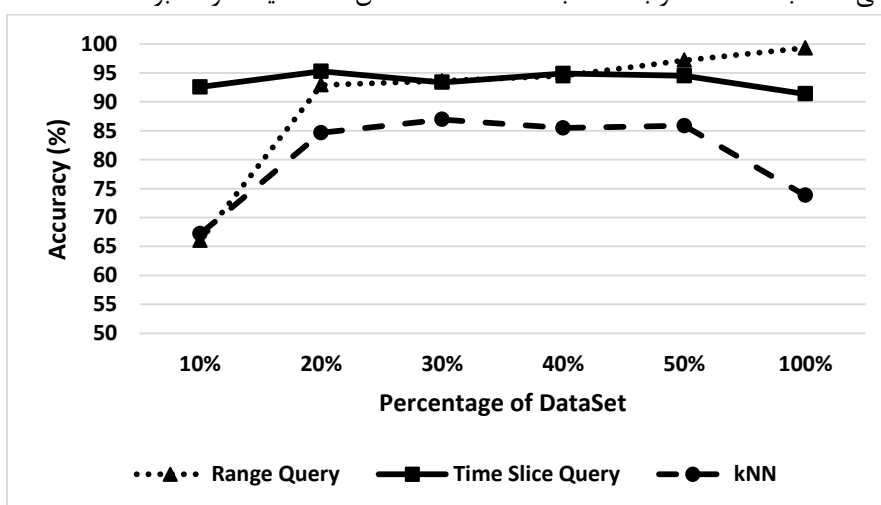
اما برای پرس وجوی فاصله زمانی برای دریافت پاسخ درست باید آزمایشها بر روی کل مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده انجام می شود. در نتیجه میانگین زمان پردازش آن در کل هر دو مجموعه داده در شکل (۱۵)

شکل ۱۵: میانگین زمان پردازش پرس وجوی فاصله زمانی

واقعی دقت افزایش خواهد یافت. همچنین دلیل دیگر کاهش دقت در هر سه پرس وجو خطاهایی هستند که حتی بعد از مرحله پیش پردازش هنوز در مجموعه داده وجود دارد. بطور کلی با توجه دقت‌های به دست آمده در آزمایش‌ها و همچنین میزان قابل توجه افزایش سرعت که با کاهش داده بدست می‌آید و کاهش فضای مورد نیاز بر روی دیسک برای نگهداری شاخص‌ها، استفاده از روش‌های کاهش داده برای شاخص‌گذاری و در نهایت پاسخ به پرس‌وجوها در بیشتر کاربردها و سرویس‌های LBS/ITS مناسب بوده و پیشنهاد می‌گردد. فقط در کاربردهایی که دقت نزدیک به ۱۰۰ درصد مورد نیاز باشد روش‌های معمول کاهش داده مفید نخواهد بود.

همچنین شکل (۱۶) نمودار میانگین دقت این پرس‌وجوها برای درصد‌های مختلف را نشان می‌دهد. همانطور که در شکل مشخص می‌باشد دقت پرس‌وجوی برش زمانی در درصد‌های مختلف بیش از ۹۰ درصد است و همچنین برای پرس‌وجوی محدوده‌ای به جز ۱۰ درصد در سایر موارد بیش از ۹۰ درصد می‌باشد و در واقع با افزایش حجم دقت نیز افزایش می‌یابد. فقط در پرس و جوی kNN در بیشتر موارد دقت بیش از ۸۰ درصد بود و در کل مجموعه داده نیز هنوز بیش از ۷۰ درصد بوده که با توجه به میزان کاهش انجام شده دقت قابل قبولی است. دلیل این کاهش اندک نیز نقاط پرس وجویی می‌باشند که به صورت تصادفی انتخاب شده است و با انتخاب نقاط

شکل ۱۶: میانگین دقت پرس‌وجوی محدوده‌ای، برش زمانی و kNN برای درصد‌های مختلف مجموعه داده

۵- نتیجه گیری

داده‌های هر سلول در داخل صفحات داده‌ای مجزا به صورت سگمنت ذخیره شده است. همچنین برای هر سلول با استفاده از درخت B+ یک شاخص زمانی پراکنده ایجاد شده که به داده‌های آن سلول اشاره دارد. در روش PCPI از یک فرآیند پیش پردازشی برای افزایش کیفیت و دقت شاخص‌ها و پرس‌وجوها استفاده شده است. در این روش با استفاده از الگوریتم‌های تطبیق بر نقشه، اختلالات موجود در اطلاعات دریافتی از اشیاء متحرک، حذف می‌شوند. در این مقاله تاثیر الگوریتم‌های کاهش داده برای شاخص گذاری مجموعه داده‌های بزرگ مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت. با استفاده از این الگوریتم‌ها، علاوه بر کاهش قابل توجه حجم مجموعه داده‌ها بر روی دیسک، پردازش و پاسخ‌گویی به پرس‌وجوها با سرعت بیشتر و دقت قابل بول انجام شد. کارایی بالای روش PCPI و همینطور تاثیر مثبت روش‌های کاهش داده در آزمایش‌های مختلف بر روی دو مجموعه داده اصلی و کاهش داده شده، نشان داده شد.

با توجه به حجم بالای داده‌های مکانی-زمانی و تنوع بالای سیستم‌های هوشمند حمل و نقل و سرویس‌های مبتنی بر مکان، در این مقاله روشی جدید با نام PCPI برای شاخص گذاری داده‌های خط‌سیر اشیاء متحرک در دو زمان گذشته و حال به صورت همزمان ارائه شد. در این روش برای ساخت و نگهداری شاخص‌ها از منابع پردازشی یکپارچه استفاده می‌شود. در این روش از دو داده ساختار برای شاخص گذاری استفاده شده است. یک داده ساختار در حافظه اصلی وظیفه شاخص گذاری موقعیت جاری اشیاء متحرک را به عهده دارد. این داده ساختار، دارای دو بخش ایستا و پویا است که هدف آن حداکثر کردن بخش ایستا و کمینه ساختن بخش پویا برای بهینه سازی تعداد بروزرسانی‌ها است. برای داده‌های مربوط به زمان گذشته از ساختار شاخص گذاری SETI اصلاح شده بر روی دیسک استفاده شد. در این داده ساختار بعد مکان و زمان جدا از هم در نظر گرفته شده است. فضای جغرافیایی موجود به کمک سلول‌های شش ضلعی تقسیم شده و

مراجع

- [1] C.-I. Cha, S.-W. Kim, J.-I. Won, J. Lee, and D.-H. Bae, "Efficient Indexing in Trajectory Databases.," International Journal of Database Theory and Application, vol. 1, pp. 21-28, 2008.
- [2] C. Lv, Y. Xu, J. Song, and P. Lv, "A data frame based spatiotemporal indexing algorithm for moving objects," presented at the 12th World Congress on Intelligent Control and Automation (WCICA), Guilin, China, 2016.
- [3] Y. Shi, J. Feng, Z. Ren, and W. Xie, "Hadoop-based Probabilistic Range Queries of Moving Objects on Road Network," 2016.
- [4] Y. Zheng and X. Zhou. (2011). Computing with Spatial Trajectories [Online].
- [5] C. Parent, S. Spaccapietra, C. Renso, G. Andrienko, N. Andrienko, V. Bogorny, et al., "Semantic trajectories modeling and analysis," ACM Computing Surveys (CSUR), vol. 45, pp. 1-32, 2013.
- [6] C. Renso, S. Spaccapietra, and E. Zimányi, Mobility data: modeling management and understanding: Cambridge University Press, 2013.
- [7] V. P. Chakka, A. C. Everspaugh, and J. M. Patel, "Indexing Large Trajectory Data Sets With SETI," in CIDR 2003.
- [8] Y. Fang, J. Cao, Y. Peng, N. Chen, and L. Liu, "Indexing the Past, Present and Future Positions of Moving Objects on Fixed Networks," presented at the International Conference on Computer Science and Software Engineering, Wuhan, Hubei, 2008.
- [9] M. Pelanis, S. Šaltenis, and C. S. Jensen, "Indexing the past, present, and anticipated future positions of moving objects," ACM

- Transactions on Database Systems (TODS), vol. 31, pp. 255-298 March 2006.
- [10] D. Lin, C. S. Jensen, B. C. Ooi, and S. Šaltenis, "Efficient indexing of the historical, present, and future positions of moving objects," in Proceedings of the 6th international conference on Mobile data management, ACM, New York, NY, USA, 2005, pp. 59-66.
- [11] K.-S. Kim, S.-W. Kim, T.-W. Kim, and K.-J. Li, "Fast indexing and updating method for moving objects on road networks," in Proceedings of the Fourth international conference on Web information systems engineering workshops(WISEW'03), Rome, Italy, 2003, pp. 34-42.
- [12] M. Hashemi and H. A. Karimi, "A weight-based map-matching algorithm for vehicle navigation in complex urban networks," Journal of Intelligent Transportation Systems, pp. 1-18, 17 March 2016.
- [13] M. Bierlaire, J. Chen, and J. Newman, "A probabilistic map matching method for smartphone GPS data," Transportation Research Part C: Emerging Technologies, vol. 26, pp. 78-98, January 2013.
- [14] P. Newson and J. Krumm, "Hidden Markov map matching through noise and sparseness," in 17th ACM SIGSPATIAL International Conference on Advances in Geographic Information Systems, Seattle, Washington, 2009, pp. 336-343.
- [15] I. S. Popa, K. Zeitouni, V. Oria, and A. Kharrat, "Spatio-temporal compression of trajectories in road networks," GeoInformatica, vol. 19, pp. 117-145, January 2015.
- [16] R. Song, W. Sun, B. Zheng, and Y. Zheng, "PRESS: A Novel Framework of Trajectory Compression in Road Networks," Proceedings of the VLDB Endowment, vol. 7, pp. 661-672, May 2014 2014.
- [17] G. Kellaris, N. Pelekis, and Y. Theodoridis, "Map-matched trajectory compression," Journal of Systems and Software, vol. 86, pp. 1566-1579, June 2013.
- [18] M. F. Mokbel, T. M. Ghanem, and W. G. Aref, "Spatio-Temporal Access Methods," IEEE Data Engineering Bulletin, vol. 26, pp. 40-49, 2003.
- [19] L.-V. Nguyen-Dinh, W. G. Aref, and M. F. Mokbel, "Spatio-Temporal Access Methods: Part 2 (2003 - 2010)," IEEE Data Engineering Bulletin, vol. 33, pp. 46-55 2010.
- [20] Y. Manolopoulos, A. Nanopoulos, A. N. Papadopoulos, and Y. Theodoridis. (2005, November 21). R-Trees: Theory and Applications (2006 ed.) [Online].
- [21] Y. Tao and D. Papadias, "MV3R-Tree: A Spatio-Temporal Access Method for Timestamp and Interval Queries," in Proceedings of the 27th International Conference on Very Large Data Bases (VLDB '01), Roma, Italy, 2001, pp. 431-440.
- [22] M. A. Nascimento, J. R. O. Silva, and Y. Theodoridis, "Evaluation of Access Structures for Discretely Moving Points," in Proceedings of the International Workshop on Spatio-Temporal Database Management (STDBM'99), 1999, pp. 171-188.
- [23] D. Pfoser, C. S. Jensen, and Y. Theodoridis, "Novel Approaches to the Indexing of Moving Object Trajectories," in Proceedings of the 26th International Conference on Very Large Data Bases (VLDB '00), Cairo, Egypt, 2000, pp. 395-406.
- [24] C.-I. Cha, S.-W. Kim, J.-I. Won, J. Lee, and D.-H. Bae, "Efficient Indexing in Trajectory Databases," International Journal of Database Theory and Application, vol. 1, pp. 21-28, 2008.
- [25] X. Xiong, M. F. Mokbel, and W. G. Aref, "LUGrid: Update-tolerant Grid-based Indexing for Moving Objects," in the 7th International Conference on Mobile Data Management (MDM '06), Nara, Japan, 2006, p. 13.
- [26] Y. N. Silva, X. Xiong, and W. G. Aref, "The RUM-tree: supporting frequent updates in R-trees using memos," The VLDB Journal

- The International Journal on Very Large Data Bases, vol. 18, pp. 719-738 June 2009.
- [27] Z. Song and N. Roussopoulos, "SEB-tree: An Approach to Index Continuously Moving Objects," in MDM '03 Proceedings of the 4th International Conference on Mobile Data Management, Melbourne, Australia, 2003, pp. 340-344.
- [28] Y. Tao, D. Papadias, and J. Sun, "The TPR*-Tree: An Optimized Spatio-temporal Access Method for Predictive Queries," in VLDB '03 Proceedings of the 29th international conference on Very large data bases, 2003, pp. 790-801.
- [29] Z.-H. Liu, X.-L. Liu, J.-W. Ge, and H.-Y. Bae, "Indexing Large Moving Objects from Past to Future with PCFI+-Index," in Proceedings of the Eleventh International Conference on Management of Data (COMAD 2005), Goa, India, 2005, pp. 131-137.
- [30] H. Ferhatosmanoğlu, D. Agrawal, Ö. Egecioğlu, and A. El Abbadi, "Optimal Data-Space Partitioning of Spatial Data for Parallel I/O," Distributed and Parallel Databases vol. 17, pp. 75-101, January 2005.
- [31] M. R. Abbasifard, H. Naderi, Z. Fallahnejad, and O. Isfahani Alamdari, "Approximate aggregate nearest neighbor search on moving objects trajectories," Journal of Central South University, vol. 22, pp. 4246-4253, 08 November 2015 2015.
- [32] R. Sedgewick and K. Wayne, Algorithms, 4 ed.: Pearson Education, 2011.
- [33] H. Cao, O. Wolfson, and G. Trajcevski, "Spatio-temporal data reduction with deterministic error bounds," The VLDB Journal—The International Journal on Very Large Data Bases, vol. 15, pp. 211-228 September 2006.
- [34] Z. Song and N. Roussopoulos, "SEB-tree: An Approach to Index Continuously Moving Objects," presented at the Proceedings of the 4th International Conference on Mobile Data Management, 2003.
- [35] M. R. Abbasifard, B. Ghahremani, and H. Naderi, "A Survey on Nearest Neighbor Search Methods," International Journal of Computer Applications, vol. 95, pp. 39-52, June 2014 2014.
- [36] N. Bhatia and V. Ashev, "Survey of Nearest Neighbor Techniques," International Journal of Computer Science and Information Security, vol. 8, pp. 1-4, 2010.
- [37] S. Dhanabal and S. Chandramathi, "A Review of various k-Nearest Neighbor Query Processing Techniques," Computer Applications, vol. 31, pp. 14-22, 2011.

Indexing the past and current position of moving objects in large-scale dataset

Abbasifard, M.R.¹, Naderi, H.^{2*}

1- Ph.D. Candidate of Software Engineering, Iran University of Science and Technology, Tehran, Iran

2- Assistant professor in School of Computer Engineering, Iran University of Science and Technology, Tehran, Iran

Abstract

By increasing intelligent transportation systems (ITS) and location based services (LBS) that take advantage of spatio-temporal data, these data have increased the necessity for new indexing techniques. Indexing methods index these data generally in the past, present or future. Creating an integrated index for indexing data and also answering to various queries which can reduce indices' updating time, is one of the challenges. The current study introduces an integrated method called "PCPI" (Past and Current Position Indexing) to index and store spatio-temporal data of the past and present in a simultaneous manner in the disk and main memory respectively that has ability to answer various spatio-temporal queries. PCPI uses a same resources for processing and creating indices in two different times. In this method, two data structure is used integrately: the first data structure indexes and stores current position of moving objects in the main memory, and the second data structure on disk for trajectory data of moving objects that have high volume and cannot be stored in main memory. In addition, PCPI uses map matching methods to remove noises – e.g. stationary state noises- in the data received from the moving objects; this feature adds to accuracy and reliability of the query results. Effects of data reduction techniques on accelerating indexing and query processing and reducing disk space consumption (in massive datasets) were examined. Results of the comparisons made based on the experiments showed higher efficiency of the indexing structure.

Key words: Moving Objects Databases, Trajectory Indexing, Spatio-Temporal Data , Query Processing.